

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **V. J.**, zastoupený Mgr. Tomášem Bobkem, advokátem, se sídlem třída Míru 92, Pardubice, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 10. 2024, č. j. 41 A 41/2024-29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti v záhlaví uvedenému usnesení Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), který odmítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2024, č. j. 088658/2024/KUSK. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Říčany ze dne 14. 3. 2024, č. j. MUMN/1662/2024/pats, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o dodatečné povolení stavby „*doplňková stavba (dvoupodlažní, zděná o rozměrech 6,68 x 4,96 m) umístěná na hranici s pozemkem parc. č. XA, k. ú. L. – lesní pozemek*“ na pozemku parc. č. XB k. ú. L.

[2] Rozhodnutí žalovaného stěžovatel napadl žalobou, kterou krajský soud podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), odmítl pro opožděnost.

[3] **Krajský soud** konstatoval, že obecná dvouměsíční lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí upravená v § 72 odst. 1 s. ř. s., se použije, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Takovým zvláštním zákonem je i zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále jen „nový

stavební zákon“); § 306 odst. 1 nového stavebního zákona, který nabyl účinnosti dne 1. 7. 2024, stanoví lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu jeden měsíc ode dne oznámení rozhodnutí; dle § 331 nového stavebního zákona soudní řízení zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

[4] Napadené správní rozhodnutí v projednávané věci bylo vydáno dne 9. 7. 2024, krajský soud ověřil ve správním spisu, že bylo stěžovateli oznámeno dne 22. 7. 2024. Žaloba stěžovatele byla podána i doručena soudu dne 23. 9. 2024. Podle právní úpravy účinné k tomuto dni (i ke dni vydání napadeného rozhodnutí) činila lhůta pro podání žaloby jeden měsíc od oznámení napadeného rozhodnutí; poslední den lhůty pro podání žaloby tedy připadl na 22. 8. 2024. Vzhledem k tomu, že stěžovatel podal žalobu až 23. 9. 2024, krajský soud ji pro opožděnost odmítl.

[5] Krajský soud poznamenal, že uvedený postup nemůže být pro účastníky řízení překvapením, neboť nejpozději od 1. 1. 2024 bylo zřejmé, že změna ohledně lhůty pro podání žaloby nabude účinnosti právě 1. 7. 2024; stěžovatel měl k dispozici přinejmenším půl roku na to, aby se s tím seznámil; opomenout nelze ani skutečnost, že postačovalo, aby stěžovatel podal toliko blanketní žalobu, a na doplnění žalobních bodů by měl ještě další měsíc; ve výsledku by tak mohl využít pro formulaci žalobní argumentace shodnou lhůtu jako za dřívější právní úpravy.

[6] Stěžovatel podal proti usnesení krajského soudu **kasační stížnost**, v níž navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.].

[7] Stěžovatel tvrdí, že krajský soud nesprávně aplikoval § 306 nového stavebního zákona. V dané věci je zcela zásadní, že žádost stěžovatele o dodatečné povolení stavby a navazující řízení před stavebními úřady byla vedena podle zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon (resp. starý stavební zákon). Žádné z citovaných ustanovení nového stavebního zákona, tj. ani § 306 ani § 331, přitom dle názoru stěžovatele neřeší a nedává jednoznačnou odpověď na otázku, dle jakého zákona má být posuzována včasnost podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu v řízeních zahájených a vedených podle starého stavebního zákona – jestli podle s. ř. s., anebo podle nového stavebního zákona. Závěr krajského soudu, že za této situace činila lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí jeden měsíc od oznámení napadeného rozhodnutí, je dle stěžovatele zcela absurdní, neboť pouhé datum doručení rozhodnutí správního orgánu může vést ke zkrácení lhůty pro podání žaloby o celý jeden měsíc. Krajský soud měl naopak v maximální možné míře šetřit subjektivní veřejná a ústavně zaručená práva stěžovatele. Napadené usnesení je tedy dle názoru stěžovatele nezákonné, neboť je založeno na nesprávném právním posouzení otázky, dle jakého zákona má být posuzována lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu v řízeních zahájených a vedených podle starého stavebního zákona.

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[9] **Nejvyšší správní soud (NSS)** nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je řádně zastoupen advokátem. Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci

pokračování

uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[10] Kasační stížnost **není důvodná**.

[11] Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem konstatuje, že lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je obecně upravena v § 72 odst. 1 s. ř. s., podle něhož žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Takovým zvláštním zákonem je také nový stavební zákon.

[12] Podle § 306 odst. 1 nového stavebního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2024, „[ž]alobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno“.

[13] Podle § 306 odst. 2 nového stavebního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2024, „[r]ozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky nebo ji rozšířit o další žalobní body může žalobce jen ve lhůtě 2 měsíců poté, kdy mu bylo rozhodnutí oznámeno“.

[14] Podle § 330 nového stavebního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2024, „[ř]ízení a postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.“

[15] Nový stavební zákon v § 331 stanoví, že „[s]oudní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.“ Dále potom § 334a věta druhá nového stavebního zákona říká, že „[p]ro účely přechodných ustanovení v části dvanácté hlavě II dílu 4 se za den nabytí účinnosti tohoto zákona považuje 1. červenec 2024.“

[16] V nyní posuzované věci není sporu o tom, že žalovaný vydal napadené rozhodnutí dne 9. 7. 2024 a stěžovateli bylo doručeno dne 22. 7. 2024.

[17] Nejvyšší správní soud proto předně uvádí, že stěžovatel ve své argumentaci v kasační stížnosti zcela přehlíží, že v jeho věci napadené rozhodnutí bylo jak vydáno, tak doručeno již za účinnosti nové právní úpravy, tedy již za účinnosti § 306 nového stavebního zákona, tj. po 1. 7. 2024. Polemika stěžovatele ohledně aplikace starého stavebního zákona i na nově zahájená řízení před soudem je zcela lichá, stejně tak i jeho úvahy o nejasnostech při posouzení včasnosti podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu v řízeních zahájených a vedených podle starého stavebního zákona. Nový stavební zákon v přechodných ustanoveních § 330 a § 331 stanovuje, jak budou správní orgány a soudy postupovat při střetu původní a nové právní úpravy. V případě stěžovatele bylo ve správním řízení po celou dobu postupováno podle starého stavebního zákona (srov. § 330 nového stavebního zákona). K zahájení soudního řízení tak, aby soud aplikoval úpravu starého stavebního zákona, nedošlo (srov. § 331 nového stavebního zákona). Soudní řízení totiž bylo zahájeno až za účinnosti nové právní úpravy, a zároveň i lhůta pro podání žaloby začala běžet za účinnosti a podle nové právní úpravy. Nejednalo se tak o zpětné zkrácení lhůty, ani o pravou retroaktivitu.

[18] Výše uvedená právní úprava za využití argumentu *a contrario* nedává jinou možnost výkladu než tu, že v nyní posuzované situaci (ve které bylo žalobou napadené správní rozhodnutí vydáno a doručeno již za účinnosti nové právní úpravy) se plně uplatní § 306 nového stavebního zákona.

[19] Lze proto plně souhlasit se závěrem krajského soudu, že v případě stěžovatele, ve kterém napadené rozhodnutí správní orgán vydal dne 9. 7. 2024 a následně bylo stěžovateli doručeno dne 22. 7. 2024, připadl poslední den lhůty pro podání žaloby na čtvrtek 22. 8. 2024. Žalobu podanou až dne 23. 9. 2024 tak je nutno považovat za opožděnou.

[20] Nejvyšší správní soud nepřehlédl nedávný nálezn Ústavního soudu ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24. Ten však řešil specifický případ, kdy napadené správní rozhodnutí bylo jak vydáno, tak i doručeno ještě před účinností nového stavebního zákona. V tam projednávané věci tedy začala běžet dvouměsíční lhůta pro podání správní žaloby a v průběhu této doby nabyl účinnosti zákon obsahující novou úpravu se zkrácenou měsíční lhůtou. V takovém případě, při absenci přechodných ustanovení, je podle Ústavního soudu nutné procesní úpravu plynutí lhůty vyložit ve prospěch práva na soudní ochranu a na přezkum zákonnosti rozhodnutí orgánu veřejné správy a zachovat vstřícnější dvouměsíční délku lhůty. To však není případ stěžovatele.

[21] Nejvyšší správní v rozsudku ze dne 22. 1. 2025, č. j. 10 As 241/2024 - 42, posuzoval situaci, ve které rozhodnutí správního orgánu sice bylo vydáno před účinností § 306 nového stavebního zákona, ale toto rozhodnutí bylo doručeno až za její účinnosti, tj. po 1. 7. 2024. K námitkám stěžovatele, že správní řízení bylo zahájeno dle starého stavebního zákona, je třeba uvést, že i v tomto případě zdejší soud dospěl k jednoznačnému závěru, že se v daném případě uplatní § 306 nového stavebního zákona (viz bod 11 tohoto rozsudku); ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud např. rovněž v rozsudku ze dne 9. 4. 2025, č. j. 1 As 10/2025-34, v rozsudku ze dne 22. 4. 2025, č. j. 1 As 297/2024-46, či v rozsudku ze dne 29. 4. 2025, č. j. 21 As 13/2025-32). Nejvyšší správní soud konstatuje, že jiný závěr nelze dovodit ani z citovaného nálezu Ústavního soudu; ten, jak již bylo předesláno, se totiž týká situace, ve které napadené správní rozhodnutí bylo jak vydáno, tak i doručeno ještě před účinností § 306 nového stavebního zákona, tedy situace zcela odlišné od nyní souzené věci. Naopak v odkazované věci Ústavní soud nepřistoupil ke zrušení § 306 stavebního zákona (viz body 46 a násl.), a v bodě 35 uvedl, že soudní řízení zahájená za účinnosti nové právní úpravy se budou touto novou úpravou řídit, což podporuje výše uvedený závěr kasačního soudu.

[22] Nejvyšší správní soud závěrem připouští, že proces rekodifikace stavebního práva byl komplikovaný, avšak podstatné je, že stavební zákon z roku 2021 byl ve Sbírce zákonů publikován již dne 29. 7. 2021, včetně zvláštního pravidla o zkrácení lhůty k podání správní žaloby v § 306 a přechodného ustanovení v § 331. Účinnost této části byla následně odložena až na 1. 7. 2024 zákonem č. 152/2023 Sb. (část I, bod 419), který nabyl účinnosti 1. 7. 2023. Přinejmenším od posledně uvedeného data nemohl být stěžovatel (respektive jeho zástupce) na pochybách, co bude obsahem nové právní úpravy (včetně změny žalobní lhůty) a od jakého okamžiku bude účinná. V souladu se zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* totiž platí, že každý je povinen hledět si svých práv, tedy i domáhat se soudní ochrany v zákonné

pokračování

lhůtě (shodně viz rozsudek ze dne 20. 3. 2025, č. j. 3 As 250/2024 - 21). V opačném případě mu jde jeho nevědomost ohledně aktuálně účinné úpravy k tíži.

[23] Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud nepochybil, když žalobu stěžovatele napadeným usnesením odmítl, neboť ji za daných okolností věcně projednal nemohl. Jeho postup odpovídá právní úpravě; k přehodnocení jeho závěrů ani k odchýlení se od judikatury Nejvyššího správního soudu, neshledal pátý senát důvod.

[24] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Žalovanému, jemuž by dle pravidla úspěchu ve věci náhrada nákladů řízení náležela, žádné náklady nad rámec běžné správní činnosti nevynaložil, proto mu soud náhradu nákladů v řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 13. května 2025

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu